

Mediators in the Tanakh and the Mediator Messiah

by Paul Sumner

The LORD restored the fortunes of Job when he prayed for his friends. (Job 42:10)
Even now, behold, my witness is in heaven, and my advocate is on high. (Job 16:19)

Today in the Old Jewish Cemetery in Prague, Jews write paper prayers and insert them in cracks of the tombstone of **Rabbi Yehudah ben Bezael** (aka the **Maharal of Prague**), who was a famous mystic in the 1500s. These sincere Jews expect this dead Jewish saint to hear their prayers and intercede for them to G-d.

Today, it seems that very few in the Judeo-Christian world think of Yeshua as a mediator, one who intercedes on their behalf to the one God, the God of ancient Israel. Reasons for this theological eclipse include: (1) teaching that there is no mediator between God and humans, (2) traditions that substitute other mediators for Yeshua, and (3) pious desire to exalt and protect Jesus' status as deity.

- In the first century, many (but not all) Jewish leaders repudiated Yeshua as a mediator. Their descendants then made it a central Jewish dogma that we don't need someone to stand between us and God. [[Read Rabbi Hertz: 1](#)]
- Roman Catholic and Eastern Orthodox traditions eliminated Yeshua's mediation by substituting Mary as heavenly mediatrix (female mediator) to whom they pray for help and to gain an ear with her Son. They also ask dead saints, martyrs, and beatified popes to intercede for them. [[On Mary's promotion: 2](#)]

Middelaars in de Tenach en de Messias Middelaar

door Paul Sumner

De Heer gaf Job al zijn rijkdom terug, toen hij voor zijn vrienden bad. (Job 42:10)
Zelfs nu, zie, is in de hemel mijn getuige, mijn verdediger in den hoge. (Job 16:19)

In de Oude Joodse Begraafplaats in Praag, schrijven Joden vandaag gebeden op papiertjes en staken ze in scheuren van de grafsteen van **Rabbi Jehoe-da ben Bezael** (aka de **Maharal van Praag**), die een beroemd mysticus was in de jaren 1500. Deze oprechte Joden verwachten dat deze dode Joodse heilige hun gebeden verhoort en voor hen bij G-d bemiddelt.

Vandaag de dag lijkt het erop dat in de joods-christelijke wereld heel weinigen Yeshua als een bemiddelaar zien, iemand die namens hen bemiddelt bij de ene God, de God van het oude Israël. Redenen voor deze theologische verduistering zijn o.a: (1) de leer dat er geen middelaar tussen God en de mens is, (2) tradities die Yeshua door andere bemiddelaars vervangen, en (3) de vrome wens om Jezus' status als godheid te verheffen en te beschermen.

- In de eerste eeuw, verwierpen vele (maar niet alle) Joodse leiders Yeshua als bemiddelaar. Hun nakomelingen maakte het toen tot een centraal joods dogma dat we niemand nodig hebben om tussen ons en God te staan. [[Lees Rabbi Hertz: 1](#)]
- Rooms-katholieke en oosters-orthodoxe tradities elimineerden Yeshua's bemiddeling door Maria als hemelse middelares in de plaats te stellen, tot wie zij bidden om hulp en om gehoor te krijgen bij haar Zoon. Ze vragen ook gestorven heiligen, martelaren, en zalig verklaarde pausen om voor hen te pleiten. [[Over Maria's promotie: 2](#)]

- Protestants of various stripes have pretty much abandoned the NT emphasis on Yeshua as mediator, in favor of simply calling him God. And if he is God, what's the point of his being a mediator? Between whom is he mediating? [[Evangelical hysteria: 3](#)]

It's an ecumenical irony that large segments of both Judaism and Christianity either reject or ignore the mediatorship of Yeshua. The result is the same: people are not told that God provided the Messiah to bridge the chasm between us and the Creator.

There is **one God**, and **one Mediator** also between God and men:
the man Messiah Yeshua. (1 Timothy 2:5)

Though Yeshua is Mediator, he does not eclipse God. The NT does not teach a Yeshua-only religion or promote a monotheism of the Son (what some call "Christomonism"). (Consider the studies [Worship in the New Testament](#) and [Yeshua Sang Hymns](#).)

[\[Top\]](#)

What the Mediator Concept Tells Us

The Hebraic doctrine of the **One Mediator** says a great deal about God, because he initiated the idea, people didn't.

He wants to communicate and restore relationship with his human creation. His Mediator, Yeshua, volunteered for the job, which says much about him too. In fact, it was — and is — his primary job to "appear in the presence of God for us . . . [and] intercede for us" (Hebrews 9:24; Romans 8:34).

Why is this idea offensive to us?

Who of us would go to our national high court without an attorney to advise us, interpret legal procedures, plead our case before the bench, and prepare us for the verdict? (Especially if we were guilty of the crimes so charged.)

Then why do we think we can stand in the presence of the Most High — HaKadosh, the Holy One himself — without some assistance, representation, or interpretation of the divine will?

Not everyone realizes that the concept of a God-sent Mediator fills the pages of the Hebrew Bible. **It is not a "Christian" idea.**

- Protestanten van diverse strekkingen zijn vaak afgestapt van de NT nadruk op Yeshua als bemiddelaar, en zijn hem eenvoudig God gaan noemen. En als hij God is, wat is dan zijn wezen als middelaar? Tussen wie bemiddelt hij? [[Evangelische hysterie: 3](#)]

Het is een oecumenische ironie dat grote delen van zowel het jodendom als het christendom het middelaarschap van Yeshua ofwel verwerpen ofwel negeren. Het resultaat is hetzelfde: het wordt mensen niet verteld dat God de Messias voorzag om de kloof tussen ons en de Schepper te overbruggen.

Er is **één God** en ook **één Middelaar** tussen God en mensen:
de mens Messias Yeshua. (1 Timoteüs 2:5)

Hoewel Yeshua Middelaar is, verduistert hij God niet. Het NT leert geen Yeshua-alleen religie of bevordert geen monotheïsme van de Zoon (wat sommigen "Christomonisme" noemen). (Denk aan de studies [Aanbedding in het Nieuwe Testament](#) en [Yeshua Zong Psalmen](#).)

Wat het Begrip Middelaar Ons Vertelt

De Hebreeuwse leer over de **Ene Middelaar** zegt veel over God, omdat van hem dit idee kwam; niet van de mensen.

Hij wil communiceren en de relatie met zijn menselijke schepping herstellen. Zijn Middelaar, Yeshua, was vrijwilliger voor de taak, die ook veel over hem zegt. Sterker nog, het was - en is - zijn primaire taak om "voor ons voor het aangezicht van God te verschijnen. . . [en] voor ons tussen te komen"(Hebreeën 9:24, Romeinen 8:34).

Waarom stuit dit idee ons tegen de borst?

Wie van ons zou naar ons nationaal hooggerechts-hof gaan zonder een advocaat om ons te adviseren, juridische procedures te interpreteren, onze zaak voor de rechtbank te bepleiten, en ons op het verdict voor te bereiden? (Vooral als we schuldig zouden zijn aan de ten laste gelegde misdaden.) Waarom denken we dat we kunnen staan in de tegenwoordigheid van de Allerhoogste — HaKadosh, de Heilige zelf —zonder enige hulp, vertegenwoordiging, of de interpretatie van de goddelijke wil?

Niet iedereen realiseert zich dat het concept van een door God gezonden Middelaar de pagina's van de Hebreeuwse Bijbel vult. **Het is geen "christe-**

What the New Testament teaches about Yeshua the Mediator is rooted in Hebrew religion, regardless of Jewish protests to the contrary. To set the record straight and shed needed light on the subject, it is good to examine the biblical evidence for mediators in the Hebrew Bible, then see how it sets the stage for Yeshua to be declared God's appointed mediator. [\[Top\]](#)

A word about words

The verbs "mediate" and "intercede" and nouns "mediator" and "intercessor" do not occur often in the HB. However, different translations may render these words in other ways.

In Num 21:7 the Israelites ask Moses: " 'We have sinned ... **intercede** [*hitpalal*] with the LORD ...' And Moses **interceded** [*hitpalal*] for the people." In 1 Sam 2:25, Eli tells his sons, "If a man sins against another, God will **mediate** [*palal*] for him; but if a man sins against the LORD, who **intercede** [*hitpalal*] for him?" "

Another word for "intercede" is **paga**: "[The arm of the LORD] bore the sin of many, and interceded for the transgressors" (Isa 53:12; also Isa 59:16; Jer 7:16).

"Mediator" [*melitz*] occurs in Job 33:23-24a: "If there is an **angel mediator** [*malakh melitz*] for him ... then let him be gracious to him."

In the NT, "intercede" [*huperentuchano, entuchano*] occurs in Rom 8:26, 27, 34; Heb 7:25. Among nouns: "intercession" occurs in 1 Tim 2:1; and "mediator" [*mesites*] occurs in Gal 3:19, 20; Heb 8:6; 9:15; 12:24.

The NT witness is summed up in one verse: "**There is one God and one mediator** [*mesites*] **also between God and mankind, the man Messiah Yeshua**" (1 Tim 2:5). [\[Top\]](#)

lijke" uitvinding. Wat het Nieuwe Testament over Yeshua als Middelaar leert, is in de Hebreeuwse religie geworteld, ongeacht joodse protesten van het tegendeel. Om de vermelding recht te doen en het nodige licht op het onderwerp te werpen, is het goed om het Bijbelse bewijs van middelaars in de Hebreeuwse Bijbel te onderzoeken, en vervolgens zien hoe dit de achtergrond voor Yeshua wordt om tot aangestelde bemiddelaar van God verklaard te worden.

Een woord over woorden

De werkwoorden "bemiddelen" en "tussenkomen" en de zelfstandige naamwoorden "bemiddelaar" en "iemand die tussenkomt" komen in de HB niet vaak voor. Maar verschillende vertalingen kunnen deze woorden op andere manieren weergeven.

In Num 21:7 vragen de Israëlieten Mozes: "Wij hebben gezondigd ... **kom tussen** [*hitpalal*] bij de HEER ..." En Mozes **kwam tussen** [*hitpalal*] voor het volk." In 1 Sam 2:25, vertelt Eli zijn zonen: "Als een mens zondigt tegen een ander, zal God voor hem **bemiddelen** [*palal*], maar als een mens tegen den HEERE zondigt, wie **komt** voor hem **tussen** [*hitpalal*]?" "

Een ander woord voor "tussenkomen" is **paga**: "[De arm van de HEER] droeg de schuld van velen, en kwam tussen voor de overtreders" (Jesaja 53:12; ook Jes 59:16; Jer 7:16).

"Bemiddelaar" [*melitz*] komt voor in Job 33:23-24a: "Als er **een engel middelaar** [*malakh Melitz*] voor hem is... laat hem dan genadig voor hem zijn."

In het NT komt "bemiddelen" [*huperentuchano, entuchano*] voor in Rom 8:26, 27, 34, Hebr 7:25. Als zelfstandige naamwoorden komt "voorspraak" voor bij 1 Tim 2:1; en "bemiddelaar" [*mesites*] komt voor in Gal 3:19, 20; Hebr. 8:6; 9:15; 12:24.

Het getuigenis van het NT wordt in één vers samengevat: "**Er is één God en ook één middelaar** [*mesites*] **ook tussen God en de mensheid, de mens Christus Jezus**" (1 Tim 2:5).

Mediators & Intercessors in the Hebrew Bible

Two classes of mediators are found in the Bible: human and divine.

(1) Human Mediators

Prophets

[Abraham, Moses, Samuel, Elijah, Elisha, Isaiah, Jeremiah, Daniel]

Many people think the priests in ancient Israel were the primary intercessor/mediators. But they were not. The prophets were the primary mediators. They were given access to the council chambers of God, then were commissioned to deliver the message or word (*davar*) that they heard. In reverse, they acted as ambassadors for the nation before the heavenly throne.

The first named “prophet” (*navi*) was **Abraham**, to whom God appeared and spoke. His closeness to God was such that God himself told people to ask Abraham to intercede for them, which he did (Gen 20:7, 17). He also mediated the (temporary) preservation of the city of Sodom (Gen 18:23-32). (Note how his son **Isaac** learned from his father and “prayed to the LORD on behalf of his wife . . . and the LORD answered him”; Gen 25:21.)

Moses was the greatest of the mediator/intercessor prophets (Deut 18:15). He escorted the Bride (Israel) to meet her Bridegroom (God) at Sinai (Exod 19:17a). Time and again he prayed for her protection — at times from God’s wrath, especially after the incident with the Golden Calf (Exod 32:11-14). He also “prayed for Aaron” (Deut 9:20, 26). And the people of Israel begged Moses to intercede for them (Num 21:7).

As father-mediator, Moses later told the Second Generation how “I stood between the LORD and you [their parents]” at Mount Sinai, and that he was doing so for them (Deut 5:5).

Samuel was another great mediator. As both a judge (*shofet*) and prophet (*navi*), he was a key agent in delivering Israel from various destructions and for anointing David of

Bemiddelaars & Tussenkomers in de Hebreeuwse Bijbel

In de Bijbel worden twee klassen van middelaars gevonden: menselijke en goddelijke.

(1) Mens Bemiddelaars

Profeten

[Abraham, Mozes, Samuël, Elia, Elisa, Jesaja, Jeremia, Daniël]

Veel mensen denken dat in het oude Israël de priesters de belangrijkste tussenkomers/middelaars waren. Maar dat was niet zo. De profeten waren de belangrijkste bemiddelaars. Zij kregen toegang tot de raadzaal van God en kregen vervolgens de opdracht om de boodschap of het woord (*davar*) dat ze gehoord hadden, over te brengen. Omgekeerd traden zij voor de hemelse troon op als ambassadeurs voor de natie.

De eerst genoemde "profeet" (*navi*) was **Abraham**, aan wie God verscheen en sprak. Zijn nabijheid tot God was zo groot dat God zelf mensen opdroeg om Abraham te vragen voor hen voorbede te doen, wat hij deed (Gen. 20:7, 17). Hij heeft ook bemiddeld in het (tijdelijk) behoud van de stad Sodom (Gen 18:23-32). (Merk op hoe zijn zoon **Isaak** van zijn vader leerde en "tot de HEERE bad ten behoeve van zijn vrouw ... en de HEERE antwoordde hem"; Gen 25:21)

Mozes was de grootste van de bemiddelende/tussenkommende profeten (Deuteronomium 18:15). Hij begeleidde de bruid (Israël) om haar Bruidegom (God) bij de Sinaï te ontmoeten (Ex 19:17a). Keer op keer bad hij voor haar bescherming — soms vanuit Gods toorn, vooral na het incident met het Gouden Kalf (Exod 32:11-14). Hij "bad ook voor Aaron" (Deut 9:20, 26). En het volk van Israël smeekte Mozes om voor hen tussen te komen (Num 21:7).

Als vader-middelaar vertelde Mozes later aan de tweede generatie hoe "Ik tussen de HEERE en u stond [hun ouders]" op de berg Sinaï, en dat hij dat voor hen deed (Deut 5:5).

Samuel was een andere grote bemiddelaar. Als zowel rechter (*shofet*) en profeet (*navi*), was hij een belangrijk middel in het verlossen van Israël uit diverse vernielingen en om David van

Bethlehem as king (1 Sam 16). The people often asked Samuel to pray for their well-being (1 Sam 7:5, 8; 12:19). He assured them, "Far be it from me that I should sin against the LORD by ceasing to pray for you" (1 Sam 12:23).

King Jeroboam begged **an unnamed prophet**, "Please entreat the LORD your God and pray for me" (1 Kgs 13:6).

The prophetic pair **Elijah** and **Elishah** each prayed for dead children, and God brought them to life in response to their intercession. Because of their faithfulness to the LORD, they were known as "men of God" (1 Kings 17:17-24; 2 Kings 4:17-37).

Isaiah was desperately commanded by King Hezekiah: "Offer a prayer for the remnant that is left" (2 Kgs 19:4).

During the last days of the Davidic monarchy, **Jeremiah** was a prime example of the interceding prophet who stood between his countrymen and the Creator-Redeemer. People requested that he plead with God (Jer 37:3). But at times God told him not to pray; He wasn't going to listen to intercession (Jer 7:16; 11:14; 14:11). When a prophet prayed, the world changed.

Daniel offered a long mediating intercession on behalf of himself and his nation in Babylonian exile. "I prayed to the LORD my God and confessed . . . 'We have sinned' " (Dan 9:3-19, esp. 4-5). [\[Top\]](#)

Kings

[David, Solomon, Hezekiah]

The kings of the southern kingdom Judah, whose palace stood next to the temple, were God's governing representatives on earth. They "sat on the throne of the LORD" (1 Chron 29:23) as his sons. As such they mediated the rule of God, as embodied in the Torah. There are no commands in the Law that they pray for the nation, but the men faithful to God did so.

King **David**, "a man after God's own heart" (1 Sam 13:14), "the man on high" upon whom "the Spirit of the LORD" rested (1 Sam 16:13; 2 Sam 23:2), interceded for his people (2 Sam 24:17).

Bethlehem als koning te zalven (1 Samuël 16). De mensen vroegen Samuel dikwijls om voor hun welzijn te bidden (1 Sam 7:5, 8; 12:19). Hij verzekerde hen: "Het zij verre van mij, dat ik tegen de HEERE zou zondigen door op te houden voor u te bidden" (1 Sam 12:23).

Koning Jerobeam smeekte **een niet nader genoemde profeet**, "Smeek a.u.b. de HEERE, uw God, en bid voor mij" (1 Kon 13:6).

Het profetenpaar **Elia** en **Elisa** baden elk voor dode kinderen, en God bracht ze tot leven in antwoord op hun tussenkomst. Door hun trouw aan de HEERE, werden ze bekend als "mannen van God" (1 Kon. 17:17-24; 2 Kon. 4:17-37).

Jesaja werd door de wanhopig koning Hizkia bevolen: "Biedt een gebed aan voor het overblijfsel, dat wordt overgelaten" (2 Kon 19:4).

Tijdens de laatste dagen van de Davidische monarchie was **Jeremia** een goed voorbeeld van de voorsprekende profeet die tussen zijn landgenoten en de Schepper-Verlosser stond. Het volk vroeg dat hij bij God zou pleiten (Jer 37:3). Maar soms zei God hem van niet te bidden, Hij was niet van plan om naar voorbede te luisteren (Jer 7:16; 11:14; 14:11). Wanneer een profeet bad, veranderde de wereld.

Daniel bood een lange bemiddelende voorbede aan ten behoeve van hemzelf en zijn volk in Babylonische ballingschap. "Ik bad tot de HEERE, mijn God en beleed. . . 'Wij hebben gezondigd' "(Dan 9:3-19, bijz. 4-5).

Koningen

[David, Salomo, Hizkia]

De koningen van het zuidelijke koninkrijk Juda, wiens paleis naast de tempel stond, waren Gods besturende vertegenwoordigers op aarde. Zij "zaten op de troon van de HEERE" (1 Kron 29:23) als zijn zonen. Als zodanig gaven zij het bestuur van God door, zoals belichaamd in de Tora. Er zijn geen opdrachten in de wet dat zij voor de natie zouden bidden, maar de aan God getrouwe mannen deed dat.

Koning **David**, "een man naar Gods hart" (1 Sam 13:14), "de hemelse man" op wie "de Geest van de HEERE" rustte (1 Sam 16:13; 2 Sam 23:2), bemiddelde voor zijn volk (2 Sam 24:17).

David's son, **Solomon**, followed in his father's footsteps as kingly mediator. When he dedicated the First Temple, he offered a passionate prayer of intercession on behalf of God's name and temple and for the people he was about to lead (1 Kings 8:22-53). Psalm 72:15 in turn urges the people to pray for their king "continually."

During a Passover renewal service, **Hezekiah** "prayed": "May the good LORD pardon everyone who prepares his heart to seek God" (2 Chron 30:18-19). He also interceded for them in a time of national danger (2 Kings 19:15 = Isa 37:15).

[Top]

Priests

No biblical text explicitly says the priests were to pray or intercede for people. They offered sacrifice for them, which is a mediating, representative act. But they were not commanded in the Law to offer public prayers of intercession.

However, the "lay" priest Job offered sacrifices to atone for the sins of his family (1:5). And at the end of his story, his lost fortunes were restored only "when he prayed for his friends" (42:10). The friends had failed him as counselors, but God told him that he must intercede for their welfare.

Only later in Israel's history did priests begin to assume the role of intercessors (Joel 2:17; Malachi 1:9).

This was an era when the prophets were fading from the scene. By the time of the Exile and the Return to Jerusalem, spiritual authority shifted to the high priest (Zech 3). The Restoration priest Ezra lifted up a model intercessory prayer (Ezra 9:5-15).

The Messiah Servant

In some distant future, the prophet Isaiah saw an anointed **servant of the LORD** who would carry the "griefs . . . and sorrows" of people, stumble under the "transgressions" and "iniquities" of "us all," and would die because of the "sins of the many." But the Servant would also intercede for the "transgressors" and in the end "see light and be satisfied" with what he had done: their *yeshuah*, deliverance from sin (Isaiah 53).

[Top]

David's zoon, **Salomo**, liep als koninklijk bemiddelaar in de voetsporen van zijn vader. Toen hij de Eerste Tempel inwijdde, bood hij een hartstochtelijk gebed aan van voorspraak ten behoeve van Gods naam en tempel en voor het volk dat hij ging leiden (1 Koningen 8:22-53). Psalm 72:15 dringt er op zijn beurt bij het volk op aan om "voortdurend" voor hun koning te bidden.

Tijdens een Pascha vernieuwing dienst, "bad" **Hizkia**: "Moge de goede HEERE iedereen vergeven die zijn hart bereidt om God te zoeken" (2 Kron 30:18-19). Hij bemiddelde voor hen ook in een tijd van nationaal gevaar (2 Koningen 19:15 = Isa 37:15).

Priesters

Geen enkele Bijbelse tekst zegt expliciet dat de priesters moesten bidden of voor het volk bemiddelen. Ze boden offers voor hen aan, dat een bemiddelende, vertegenwoordigende daad is.

Maar hen was door de wet niet bevolen om openbaar gebeden van voorspraak aan te bieden. De "leken" priester Job bood echter offers aan om de zonden van zijn familie te verzoenen (1:5). En aan het eind van zijn verhaal, werd zijn verloren fortuin alleen hersteld "toen hij voor zijn vrienden bad" (42:10). De vrienden hadden voor hem als raadgevers gefaald, maar God vertelde hem dat hij voor hun welzijn moet bemiddelen.

Pas later in de geschiedenis van Israël zijn priesters de rol van de bemiddelaars beginnen opnemen (Joël 2:17; Maleachi 1:9).

Dit was een tijdperk waarin de profeten van het toneel verdwenen. Tegen de tijd van de ballingschap en de terugkeer naar Jeruzalem, verschoof het geestelijk gezag naar de hogepriester (Zach. 3). De herstel- priester Ezra hief een model voorbede aan (Ezra 9:5-15).

De Messias Knecht

In een verdere toekomst, zag de profeet Jesaja een gezalfde **knecht des HEEREN**, die de "smart. . . en het leed" van mensen zou dragen, onder de "overtredingen" en "ongerechtigheden" van "ons allen" zou struikelen, en als gevolg van de "zonden van de velen" zou sterven. Maar de Knecht zou ook tussenkomen voor de "overtreders" en op het einde "licht zien en tevreden zijn" met wat hij gedaan had: hun *yeshuah*, verlossing van de zonde (Jesaja 53).

(2) Mediators in Heaven

There is some biblical evidence that Israelites believed in heavenly beings who acted as mediators before God (1 Sam 2:25; Job 5:1; 9:33; 33:23).

Two of them are named: **Gabriel** and **Michael**; Dan 8:16; 10:13). But their activities are vaguely sketched by the biblical writers, perhaps because of the abuses inherent in seeking contact with other divine beings or *elohim*. (Modern invocations to angels, spirits, powers, or the Holy Ghost are proof of this unchanged human tendency to seek others.)

Michael, the "chief prince" (*sar rishon*) or "great prince" (*sar gadol*), "stands over the souls" of the people Israel as their guardian (Dan 10:13; 12:1). In later times he gained considerable attention among Jews. He is mentioned throughout the Dead Sea Scrolls and twice in the NT. In Judah 1:9 Michael is called "the archangel" (lit. chief or head angel). In Rev 12:7 he and his angels wage "war in heaven" against "the dragon [Satan] and his angels," and expel them "down to the earth" (v. 9).

In the biblical texts, Michael is nowhere depicted as praying for Israel, though this is implied. Nor do people engage him to pray for them to God.

[[Top](#)]

After the Hebrew Bible

In the era of the Second Temple, the era of what is called Early Judaism, speculation about the divine world exploded.

Heavenly Mediators

The idea that supernatural beings communicated with God about human events and needs became a standard Jewish worldview. Visions of heaven and communications with angels are found in many documents in the Pseudepigrapha and Apocrypha.

In the **Testament of Abraham** Michael is the "Commander-in-Chief who stands before God" as his chief mediator for his chosen people (7:11, Resc. A). In one passage Abraham pleads with Michael, "I beseech you now . . . to serve me (by delivering) a communication yet once more to the Most High" (9:3, Resc. A).

(2) Bemiddelaars in de Hemel

Er is enig Bijbels bewijs dat Israëlieten in hemelse wezens geloofden, die als bemiddelaars voor God optreden (1 Sam 2:25; Job 5:1; 9:33; 33:23).

Twee van hen worden genoemd: **Gabriël** en **Michaël**, Dan 8:16; 10:13). Maar hun activiteiten worden door de Bijbelse schrijvers vaag geschetst, misschien vanwege de inherente mistoestanden als het op zoek gaan naar contact met andere goddelijke wezens of *elohim*. (Modern aanroepingen van de engelen, geesten, machten, of het Heilig Geestwezen zijn een bewijs van deze ongewijzigde menselijke neiging om andere middelaars te zoeken.) Michael, de "opper prins" (*sar rishon*) of "grote prins" (*sar gadol*), "is gesteld over de zielen" van het volk Israël als hun voogd (Dan 10:13; 12:1). In latere tijden kreeg hij veel aandacht onder de Joden. Hij wordt genoemd in de Dode Zee-rollen en twee keer in het NT. In Juda 1:9 heet Michael "de aartsengel" (letterlijk opper- of hoofdenkel). In Opb 12:7 voeren hij en zijn engelen "oorlog in de hemel" tegen "de draak [Satan] en zijn engelen," en verdrijven hen "naar de aarde" (vers 9).

In de bijbelse teksten, wordt Michael nergens voorgesteld als voor Israël biddend, ofschoon dit er in vervat is. Ook doen mensen op hem een beroep om voor hen tot God te bidden.

Na de Hebreeuwse Bijbel

In het tijdperk van de Tweede Tempel, het tijdperk van het zogenaamde Vroege Jodendom, nam de speculatie over de goddelijke wereld enorm toe.

Hemelse Bemiddelaars

Het idee dat bovennatuurlijke wezens met God over menselijke gebeurtenissen en behoeften communiceerden, werd een standaard joods wereldbeeld. Visioenen van de hemel en de communicaties met engelen zijn te vinden in tal van documenten onder een schuilnaam en apocriefe boeken.

In het **Testament van Abraham** is Michael de "Opperbevelhebber, die voor God staat" als zijn belangrijkste bemiddelaar voor zijn uitverkoren volk (7:11, Resc. A). In één passage smeekt Abraham Michael: "Ik bid u nu. . . om mij te dienen (door het bezorgen van) nog een keer een communicatie met de Allerhoogste" (9:3, Resc. A).

In the **Testament of the Twelve Patriarchs**, we read: “Draw near to God and to the angel who intercedes for you, because he is the mediator between God and men for the peace of Israel” (TestDan 6:2). “I am the angel who makes intercession for the nation Israel” (TestLevi 5:5-6). These angels are not named, so we don’t know if Michael was intended.

In **Tobit 12:12, 15** angels bring human prayers to God. In **1 Enoch 9:3** they present their legal cases in the Divine Court. Among the Dead Sea Scrolls are documents that describe a company of seven angelic priests who, among other duties, make propitiation for repentant humans (“Songs of the Sabbath Sacrifice”; 4Q400-407).

Human Mediators

Some Hellenistic Jews believed that departed saints intercede for the living. In **2 Maccabees** the high priest Onias is interceding for Israel when he has **a vision of deceased Jeremiah**. Onias says of the prophet, “This is a man who loves the brethren and prays much for the people and the holy city” (2 Macc 15:12, 14).

This text is important. It shows that centuries after the great mediator-prophet Jeremiah had died, Jews still believed his ongoing intercessory prayers were efficacious. **This Jewish belief in deceased, interceding saints was adopted from the Apocrypha into Roman Catholic tradition.**

[[Top](#)]

Jewish Expectation Grows

By the First Century of this era, it was a common understanding of God’s character that he provided mediation and intercession either by special human beings or through divine servants.

New Testament claims about Yeshua as Mediator were therefore not alien or un-Jewish in their time. As today, the claims may not have found favor with everyone, especially among the well-placed and self-confident among the religious leadership. But the veracity of a claim is not disproven by negative popular response.

The NT never refers to mediating angels or dead saints.

In het **Testament van de Twaalf Aartsvaders**, lezen we: "Nadert tot God en tot de engel die voor u bemiddelt, want hij is de middelaar tussen God en mensen voor de vrede van Israël" (TestDan 6:2). "Ik ben de engel die voor het volk Israël pleit" (TestLevi 5:5-6). Deze engelen worden niet genoemd, we weten dus niet of hier Michael was bedoeld.

In **Tobit 12:12, 15** brengen engelen menselijke gebeden tot God. In **1 Henoch 9:3** presenteren zij hun juridische zaken in het Goddelijke Hof. Onder de Dode Zee Rollen zijn documenten die een gezelschap van zeven engelpriesters beschrijven die, naast andere taken, verzoening doen voor berouwvolle mensen ("Liederen van het Sabbat-offer"; 4Q400-407).

Menselijke Bemiddelaars

Sommige Hellenistische (uit de Griekse tijd) Joden geloofden dat overledenen heiligen voor de levenden bemiddelden. In **2 Makkabeeën** doet de hogepriester Onias voorbede voor Israël, toen hij **een visioen van de overleden Jeremia** had. Onias zegt van de profeet: "Dit is een man die van de broeders houdt en veel voor de mensen en de heilige stad bidt " (2 Macc 15:12, 14).

Deze tekst is belangrijk. Hij toont aan dat eeuwen nadat de grote middelaar-profeet Jeremia was gestorven, joden nog steeds meenden dat zijn voortdurende voorbeden werkzaam waren. **Dit joodse geloof in overledenen, voorsprekende heiligen werd uit de apocriefe boeken in de rooms-katholieke traditie overgenomen.**

Joodse Verwachting Groeit

In de eerste eeuw van deze tijd was het algemeen begrip van Gods karakter dat hij in bemiddeling en voorspraak voorzag, hetzij door bijzondere mensen, hetzij door goddelijke dienaren.

Nieuwtestamentische aanspraken over Yeshua als Middelaar waren in hun tijd dan ook niet vreemd of onjoods. Zoals vandaag, kunnen de aanspraken niet bij iedereen genade vinden, vooral onder de goed geplaatsten en zelfverzekerden onder de religieuze leiders. Maar de juistheid van een aanspraak wordt niet weerlegd door negatieve populaire reacties.

Het NT verwijst nooit naar bemiddelende engelen of dode heiligen.

It does not say Gabriel or Michael were mediators. Nor does it ever exalt Mary to mediator status. She is called "the mother of my Lord," not "the mother of God" (Luke 1:43). **Believers are told to pray for one another.** But no one prays to dead believers ("saints"), no matter how godly they were in life. The focus is exclusively on Yeshua as heavenly mediator.

People still prayed to God, as Yeshua commanded his disciples: "Pray to your Father, who is in secret" (Matt 6:6). Thus Paul would say: "I bow my knees before the Father" (Eph 3:14). "We have not ceased to pray for you . . . giving thanks to the Father" (Col 1:13).

But Paul and the other Jewish believers felt no conflict in also seeking help and salvation from the Messiah (Acts 7:59; Rom 10:12-14).

[[Top](#)]

Yeshua: The Prophet-Priest-King

In the NT Yeshua is depicted as God's ultimate **Prophet**: the spokesman dispatched from the presence of God who delivers the divine Word to Israel and to all humankind. He is the Sent One, the Prophet, the successor to Moses (Acts 3:22-23; Deut 18:18-19). He is described as "the Word" itself because he so embodies its message, meaning, and power (John 1).

He is also the **High Priest** who intercedes for people. He "now appears in the presence of God on our behalf" (Heb 9:24; cf. [Matt 10:32](#); [Luke 12:8](#); [Rev 3:5](#)).

Following his death, resurrection, and raising to the heavenly throne room, Yeshua was inaugurated as sovereign over humanity. ("God has made him both Lord and Messiah"; Acts 2:36). These are kingship titles, but he is a **King-in-waiting**, seated next to God (1 Cor 15:23-28; Eph 1:20-22). Though now he is in exile from earth, he exercises rule and power on earth. He is "the Lord" — *HaAdon*.

In all three offices, Yeshua intercedes and mediates God's spirit of forgiveness, grace and power. He is a well-traveled, experienced priest who is compassionate for "his brethren" (Heb 2:17).

Er staat niet dat Gabriël of Michaël bemiddelaars waren. Evenmin verheft het ergens Maria tot de bemiddelaar status. Ze wordt "de moeder van mijn Heer" genoemd, niet "de moeder van God" (Lucas 1:43). **Gelovigen worden opgedragen om voor elkaar te bidden.** Maar niemand bidt tot dode gelovigen ("heiligen"), hoe godvruchtig ze ook tijdens hun leven waren. De focus ligt uitsluitend op Yeshua als hemelse bemiddelaar. De mensen baden nog steeds tot God, zoals Yeshua zijn discipelen gebood: "Bid tot uw Vader, die in het verborgene is" (Matt 6:6). Bijgevolg zei Paulus: "Ik buig mijn knieën voor de Vader" (Ef. 3:14). "We hebben niet opgehouden voor u te bidden. . . dank te zeggen aan de Vader" (Kol 1:13).

Maar Paulus en de andere Joodse gelovigen hadden er ook geen probleem mee hulp en heil bij de Messias te zoeken (Hand 7:59; Rom 10:12-14).

Yeshua: De profeet-Priester-Koning

In het NT wordt Yeshua afgeschilderd als ultieme **Profeet** van God: de woordvoerder uitgezonden vanuit de aanwezigheid van God, die het goddelijke Woord aan Israël en aan de gehele mensheid overbrengt. Hij is de Gezondene, de Profeet, de opvolger van Mozes (Hand. 3:22-23; Deut 18:18-19). Hij wordt beschreven als "het Woord" zelf, omdat hij zo de boodschap, de betekenis en de kracht belichaamt (Joh 1).

Hij is ook de **hogepriester**, die voor mensen bemiddelt. Hij "verschijnt nu in de aanwezigheid van God ten behoeve van ons" (Hebr. 9:24; Zie [Matt 10:32](#); [Lukas 12:8](#); [Opb 3:5](#)).

Na zijn dood, opstanding en het verhogen tot de hemelse troonzaal, werd Yeshua als soeverein over de mensheid ingehuldigd. ("God heeft hem tot Heer en Messias gemaakt", Hand 2:36). Dit zijn koningschap titels, maar hij is een **Koning-in-afwachting**, naast God gezeten (1 Cor 15:23-28; Ef 1:20-22). Hoewel hij nu voor de aarde in ballingschap is, oefent hij heerschappij en macht uit op aarde. Hij is "de Heer" — *HaAdon*.

In alle drie ambten, komt Yeshua tussen en bemiddelt voor Gods geest van vergeving, genade en kracht. Hij is een goed bereisde, ervaren priester die medelevend is voor "zijn broeders" (Hebr. 2:17).

Messiah Yeshua is he who died, yes, rather, who was raised, who is at the right hand of God, who also intercedes for us. (Rom 8:34)

He has power to continue saving, wholly and perfectly, those who, by His mediation, are through all time drawing near to God, because He is for ever living — living to intercede for them! (Heb 7:25, Arthur Way trans.)

He is also a **defense attorney** and **interpreter** of God.

If anyone sins, we have an Advocate with the Father, Yeshua Messiah the righteous. (1 John 2:1b)
No one has seen God at any time; God's one and only, who lies near the Father's heart and mind, has explained him. (John 1:18, my trans.)

(See also the study [Yeshua Knelt to Pray.](#))

[[Top](#)]

The Mediator — UnJewish or Not?

Jews are taught that it is wrong to pray to someone other than God. But what is prayer?

If Yeshua were here, alive on earth, people would seek him out — just as they went to Abraham, Moses, and Samuel. They would seek his counsel and wisdom and ask for his intercession before God because he was holy and they knew they were not and had no right to approach God on their own.

Would their requests, if made to Yeshua's face, be "prayers," or what would they be called?

Today, in the Old Jewish Cemetery in Prague, Jews write paper prayers and insert them in cracks of the tombstone of **Rabbi Yehudah ben Bezalel** (aka the **Maharal of Prague**), who was a famous mystic in the 1500s. These folks expect this dead Jewish saint to hear their prayers and intercede for them to G-d.

In Brooklyn, New York, **Lubavitcher Hasidim** and Jews from around the world used to line up for hours to have an audience with the late **Rabbi Menahem Schneerson** (died 1994). They would hand him their prayer requests, hoping he would plead to HaShem on their behalf.

Messias Yeshua is hij die stierf, ja, liever gezegd, die werd opgewekt, die aan de rechterhand van God is, die ook voor ons tussenkomt. (Rom 8:34)

Hij heeft macht om te blijven redden, geheel en volkomen, zij die, door Zijn bemiddeling, door alle tijden heen tot God genaderd zijn, omdat Hij voor altijd levend is — levend om voor hen te pleiten! (Heb 7:25, Arthur Way vert.)

Hij is ook een **verdedigingsadvocaat** en **tolk** van God.

Indien iemand zondigt, wij hebben een Advocaat bij de Vader, Yeshua Messiah de rechtvaardige. (1 Joh 2:1b)
Niemand heeft God ooit gezien; Gods ene en enige, die aan het hart en binnenste van de Vader ligt, heeft hem verklaard. (Joh 1:18, mijn vert.)

(Zie ook de studie [Yeshua knielde om te bidden.](#))

De Middelaar - Onjoods of Niet?

Joden wordt geleerd dat het verkeerd is om tot iemand anders dan God te bidden. Maar wat is bidden?

Als Yeshua hier was, levend op aarde, zouden mensen hem opzoeken - net zoals zij naar Abraham, Mozes en Samuël gingen. Ze zouden zijn raad en wijsheid opzoeken en om zijn voor-spraak bij God vragen, omdat hij heilig was en ze wisten dat zij dat niet waren en geen recht hadden om in hun eentje God te benaderen.

Zouden hun verzoeken, indien voor het aangezicht van Yeshua geuit, "gebeden" zijn, of hoe zouden ze heten?

Vandaag schrijven Joden, op de Oude Joodse Begraafplaats in Praag, gebeden op papier en plaatsen die in scheuren van de grafsteen van **Rabbi Jehoeda ben Bezalel** (ook bekend als de **Maharal van Praag**), die in de jaren 1500 een beroemd mysticus was. Deze mensen verwachten dat deze dode Joodse heilige hun gebeden hoort en voor hen bij God bemiddelt.

In Brooklyn, New York, hadden **Lubavitcher Chassidim** en Joden uit de hele wereld uren aanschuiven over voor een audiëntie bij wijlen **Rabbi Menahem Schneerson** (stierf 1994). Ze zouden hem hun gebedsverzoeken overhandigen, in de hoop dat hij bij HaShem ten gunste van hen zou pleiten.

They sought the rabbi's blessing and some expression of kindness in their time of need. To them he was the **Tzaddik**. And they believed he stood in special relation to God on their behalf. Were these heart-felt pleadings to these earthly rabbis actually "prayers"? Were these men truly mediators and intercessors between the people and God? Many Jews today believe they **are**.

[[Top](#)]

The Present One

According to the NT, **Yeshua isn't dead**. He's not here physically, but he's not out of touch. As the **Kohen Gadol**, he hears the supplications and griefs and hopes of God's people. And he grieves with them: "we do not have a great high priest who cannot sympathize with our weaknesses . . . he abides a priest perpetually" (Heb 4:15; 7:3). He also atones for their sins, using his own blood, not that of special animals. They can receive this atonement if they identify with him, as in the ancient days of the Temple when sinners used to put their hands on the animal sacrifice when it was killed.

Though he's not here physically, Yeshua's here. Within the souls of his people, Yeshua by his Spirit searches their thoughts and translates their inept, inarticulate or off-mark prayers, and presents them to the Throne ([Rom 8:26-27](#)). So, from a NT perspective, it doesn't matter whether Yeshua is visible among us.

With his keen hearing, vision, and soul-discernment he is no less present by being at the right hand of God. This was the reality of believers in ancient Israel before Yeshua came. When David said, "Adonai is my shepherd," he didn't have (or need) a physical presence from the divine Shepherd to know that the Father guided, protected, and counseled him.

[[Top](#)]

Appointed by the Court

What many people don't realize is that Yeshua is a Court-appointed mediator.

God sent him because he wanted someone to stand up for people, to defend them and to help them, guide them, encourage, comfort, and weep with them. God wanted someone to explain himself and his ways to human beings. They needed an agent to atone for their sins.

Zij zochten zegen van de rabbi en een uiting van vriendelijkheid in hun tijd van nood. Voor hen was hij de **Tzaddik**. En ze geloofden dat hij ten gunste van hen in speciale relatie tot God stond.

Waren deze innige smekingen tot deze aardse rabbijnen eigenlijk "gebeden"? Waren deze mannen echte voorsprekers en bemiddelaars tussen het volk en God? Vele Joden geloven vandaag de dag dat ze dat **zijn**.

De Aanwezige

Volgens het NT, **is Yeshua niet dood**. Hij is hier niet fysiek, maar hij is wel te contacteren.

Zoals de **Kohen Gadol**, hoort hij de smeekbeden en het verdriet en de hoop van Gods volk. En hij treurt met hen: "we hebben geen grote hogepriester die niet kan meevoelen met onze zwakheden. . . blijft hij een priester voor eeuwig" (Hebr. 4:15; 7:3).

Hij verzoent ook voor hun zonden, met behulp van zijn eigen bloed, niet dat van bijzondere dieren. Zij kunnen deze verzoening ontvangen als ze zich met hem identificeren, zoals eertijds in de dagen van de Tempel als zondaars gewend waren om hun handen op het offerdier te leggen toen het gedood werd.

Hoewel hij hier niet fysiek is, is Yeshua hier. In de zielen van zijn volk, doorzoekt Yeshua met zijn Geest de gedachten en vertaalt hun verwarde, onuitsprekbare of niet weten wat te zeggen gebeden, en biedt ze bij de Troon aan ([Rom. 8:26-27](#)).

Vanuit een NT perspectief, maakt het dus niet uit of Yeshua zichtbaar onder ons is.

Met zijn scherpe gehoor, gezichtsvermogen, en zielonderscheiding is hij niet minder aanwezig met aan de rechterhand van God te zijn. Dit was de realiteit van de gelovigen in het oude Israël vóór Yeshua kwam. Toen David zei: "Adonai is mijn herder," had (of moest) hij geen fysieke aanwezigheid van de goddelijke Herder hebben om te weten dat de Vader hem leidde, beschermde en adviseerde.

Benoemd door het Hof

Wat veel mensen zich niet realiseren is dat Yeshua een door de rechtbank aangestelde bemiddelaar is. God zond hem, want hij wilde dat iemand voor de mensen opkwam, om hen te verdedigen en om hen te helpen, te begeleiden, te bemoedigen, aan te sporen, en met hen te wenen. God wilde iemand om zichzelf en zijn wegen aan mensen uit te leggen. Ze hadden iemand nodig om voor hun zonden te boeten.

God wanted to gather them home from exile to be with him. That's what he was doing throughout ancient Israel's history. (Isa 59:16) That's what he wanted all nations to know he was doing on their behalf by sending his final Mediator, the Messiah.

While all of us were lost in the aftermath of our human rebellion against God — destitute in our east-of-Eden exile from his presence — he repeatedly sent agents to convince us to come home. Most of these agents (prophets) didn't want the job. Because, amazingly, they knew they would be hated and likely killed for speaking God's message of redemption. And that's often their outcome in Scripture. But in Yeshua we meet the willing, volunteering, determined mediator who chose to go up to Jerusalem, and to Moscow, New York, Brisbane, Beijing — throughout time, to this moment.

[\[Top\]](#)

One – And Only One

Paul's original statement in 1 Timothy that there is "one mediator" carries dual meaning: (1) there is a God-provided mediator, for which we should be thankful, and (2) there is only one mediator, which disallows for others who crave or are given his position. This is the line in the sand that Scripture draws:

There is one God, the Father of Yeshua,
and one Mediator, Yeshua the Messiah.

This statement can be ignored or rejected for any number of tradition-protecting reasons. That won't change the testimony of Hebrew Scripture that sending mediators is what God does. Nor will it cancel out what the New Testament teaches about where we stand in the eyes of the Court, or how and through whom we must lawfully approach the Bench.

• [Paul Sumner](#)

God wilde hen uit de ballingschap terug naar huis brengen om bij hem te zijn. Dat is wat hij aan het doen was door de geschiedenis heen van het oude Israël. (Jes 59:16) Dat is wat hij wilde dat alle naties wisten wat hij ten behoeve van hen deed door het sturen van zijn laatste Middelaar, de Messias. Hoewel wij allemaal verloren waren in de nasleep van onze menselijke rebellie tegen God — berooid in onze ten oosten-van-Eden verbanning uit zijn aanwezigheid — stuurde hij herhaaldelijk agenten om ons te overtuigen naar huis te komen. De meeste van deze agenten (profeten) wilden de baan niet. Want, verbazingwekkend genoeg, wisten ze dat ze zouden gehaat en waarschijnlijk gedood worden voor het spreken van Gods boodschap van verlossing. En daarmee eindigde het vaak in de Schrift. Maar in Yeshua ontmoeten we de bereidwillige, vrijwillig dienende, vastberaden bemiddelaar die ervoor koos om naar Jeruzalem op te gaan, en naar Moskou, New York, Brisbane, Beijing - al de tijd, tot nu toe.

Eén - En enkel Eén

De oorspronkelijk verklaring van Paulus in 1 Timoteüs dat er "één middelaar" is, heeft een dubbele betekenis: (1) er is een door God voorziene bemiddelaar, waarvoor we dankbaar moeten zijn, en (2) er is maar één bemiddelaar, waardoor anderen uitgesloten worden die ernaar hunkeren of aan wie zijn positie gegeven wordt.

Dit is de lijn in het zand die de Schrift trekt:

Er is één God, de Vader van Yeshua,
en één middelaar, Yeshua de Messias.

Deze verklaring kan worden ontkend of verworpen om allerlei traditie-beschermende redenen. Dat zal niets afdoen aan het getuigenis van de Hebreeuwse Schrift dat het sturen van bemiddelaars Gods werk is. Noch zal het uitwissen wat het Nieuwe Testament leert over waar we staan in de ogen van het Hof, of hoe en door wie wij de Rechtbank volgens de wet moeten benaderen.

• [Paul Sumner](#)

Notes

1 — “Judaism recognizes no *intermediary* between God and man; and declares that prayer is to be directed to God alone, and to no other being in the heavens above or on earth beneath.” Joseph H. Hertz, The Authorised Daily Prayer Book, rev. ed. (New York: Bloch Pub., 1948), p. 265 [[return to text](#)]

2 — “Belief in the efficacy of Mary’s intercession and hence direct prayers to her is prob. very old. It is attested in a Greek form of the well-known prayer “Sub tuum praesidium” found in a papyrus dating from the late 3rd-early 4th cent. After the Council of Ephesus [AD 431] devotion to the Theotokos [lit. “God bearer” or “mother of God”] became so strong that **her name was even substituted in the official service books in place of that of the Lord at the end of some of the liturgical prayers.**” [emphasis added] (Oxford Dictionary of the Christian Church [2nd ed., ed. F. L. Cross, E. A. Livingstone, Oxford: Oxford Univ. Press, 1974], p. 883, under “Mary, The Blessed Virgin.”) [[return to text](#)]

In his article “The High God and the Mediator,” **Martin Nilsson** traces how, after the first trinitarian councils in the 4th century, the church’s image of Christ changed and the exaltation of Mary rapidly occurred.

“At the same time the veneration of the Holy Virgin increased ever more. . . . Christ had become the High God, elevated above man. The Holy Virgin was God’s mother, but she was a human being, she had suffered and felt pain, she had compassion for the suffering and the sorrowful. She was a fit mediator between God and man” (119). (Harvard Theological Review, Vol. 56 [April 1963]: 101-20) [[return to text](#)]

In contrast to the Roman and Orthodox views of Mary, see her biblical portrait in The Hasidic Mother of Yeshua. [[Top](#)]

3 — The late American evangelist **D. James Kennedy** (1930—2007) wrote a pamphlet entitled **Is Jesus God or The Son of God?** He never explicitly answers his own question, but the thrust of his piece is to affirm the former and play down the latter.

Opmerkingen

1 — "Het Jodendom erkent geen *tussenpersoon* tussen God en de mens; en verklaart dat het gebed aan God alleen moet worden gericht, en aan geen ander wezen boven in de hemel of beneden op de aarde." Joseph H. Hertz, The Authorised Daily Prayer Book, rev. ed.. (New York: Bloch Pub, 1948.), p. 265

2 — "Het geloof in de werkzaamheid van Maria’s tussenkomst en daarom het rechtstreeks tot haar bidden, is waarschijnlijk heel oud. Dit blijkt uit een Griekse vorm van het bekende "Sub tuum praesidium" gebed op een papyrus uit de late 3de -begin 4de eeuw. Na het Concilie van Efeze [AD 431] toewijding aan de Theotokos [lit. "God drager" of "moeder van God"] werd zo sterk dat **haar naam in de officiële dienst boeken zelfs in de plaats kwam van die van de Heer aan het einde van sommige van de liturgische gebeden.**" [nadruk toegevoegd] (Oxford Dictionary of the Christian Church [2nd ed., ed. F.L. Cross, E.A. Livingstone, Oxford: Oxford Univ. Press, 1974]., p 883, onder "Mary, The Blessed Virgin ")

In zijn artikel "De Hoge God en de Middelaar," gaat **Martin Nilsson** na hoe, na de eerste drie-eenheids concilies in de 4de eeuw, de kerkbeeld over Christus veranderde en de verheffing van Maria al gauw plaatsvond.

"Tezelfdertijd dat de verering van de Heilige Maagd steeds meer toenam. . . . was Christus de Verheven God geworden, verheven boven de mens. De Heilige Maagd was Gods moeder, maar ze was een mens, ze had geleden en pijn gevoeld, ze had medelijden met de lijdenden en bedroefden. Ze was een gepaste middelaars tussen God en mens"(119). (Harvard Theological Review, Vol. 56 [april 1963]: 101-20)

In contrast met de Roomse en Orthodoxe opvattingen over Maria, lees haar Bijbels portret in De Chassidische Moeder van Yeshua.

3 - De overleden Amerikaanse evangelist **D. James Kennedy** (1930-2007) schreef een pamflet getiteld: **Is Jezus God of de Zoon van God?** Hij beantwoordt zijn eigen vraag nooit expliciet, maar de strekking van zijn stuk is het eerste te bevestigen en het laatste te bagatelliseren.

That is, he believes Christians must affirm that Jesus is God, not merely God's Son. Dr. Kennedy ends his study with a personal prayer:

"Lord Jesus Christ, how great Thou art. I never really knew that Thou art my God, my Creator, my Judge. But You are willing to be my Savior. Right now I confess my sins, O God, which are more numerous than I could possibly know, and yet You know every one. Cleanse me and wash me by Thy blood; forgive me, and grant me eternal life by Your pure undeserved, unmerited grace. Come into my heart right now and change my life. I pray it in Thy Holy Name. Amen."

Apparently, in Dr. Kennedy's doctrinal world, the Father ("the God of our Lord Yeshua Messiah"; Eph 1:17) has disappeared.

Website: www.truthinaction.org [[return to text](#)]
[[Top](#)]

D.w.z., hij gelooft dat christenen moeten toegeven dat Jezus God is, niet alleen Gods Zoon. Dr Kennedy eindigt zijn studie met een persoonlijk gebed:

"Heer Jezus Christus, hoe groot zijt Gij. Ik heb nooit echt geweten dat Gij mijn God zijt, mijn Schepper, mijn Rechter. Maar U bent bereid om mijn Redder te zijn. Nu belijd ik mijn zonden, o God, die talrijker zijn dan ik zou kunnen weten, en toch kent U elke. Reinig mij en was mij door Uw bloed, vergeef mij, en schenk mij het eeuwige leven door Uw zuivere onverdiende, niet te verwerven genade. Kom in mijn hart, nu, en verander mijn leven. Ik bid het in Uw Heilige Naam. Amen."

Blijkbaar is de Vader ("de God van onze Heer Yeshua Messiah"; Ef 1:17) uit Dr Kennedy's leerstellige wereld, verdwenen.

[Directory](#) | [Site Map](#) | [Explanation](#) | [Hebrew Bible Studies](#) | [Raven's Bread](#)
[Hebrew-Greek Transliteration](#) [[PDF](#)]

hebrew-streams.org